

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2008. november 6. *

A C-203/07. P. sz. ügyben,

a **Görög Köztársaság** (képviselik: P. Mylonopoulos, S. Trekli és Z. Stavridi, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

fellebbezőnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2007. április 16-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: I. Zervas és D. Triantafyllou, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: görög.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J.-C. Bonichot, J. Makarczyk (előadó),
P. Kūris és L. Bay Larsen bírák,

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. március 5-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2008. május 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Fellebbezésében a Görög Köztársaság a Bíróságtól az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-231/04. sz., Görögország kontra Bizottság ügyben 2007. január 17-én hozott ítéletének (EBHT 2007., II-63. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet) a Görög Köztársaság II. Abuja-projektre vonatkozó tartozását érintő részben történő hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletével az Elsőfokú Bíróság elutasította keresetét azon 2004. március 10-i aktus megsemmisítése iránt, amellyel az Európai Közösségek Bizottsága beszámítással beszedte azokat a pénzüsszegeket, amelyekkel e tagállam tartozott a Bizottság, valamint az Európai Unió egyes tagállamainak abujai (Nigéria)

diplomáciai képviselétével kapcsolatos ingatlanprojektekben való részvétele miatt (a továbbiakban: megtámadott aktus).

Jogi háttér

A nemzetközi jog

- ² A szerződések jogáról szóló, Bécsben az 1969. május hó 23. napján kelt szerződés (a továbbiakban: Bécsi egyezmény) 18. cikke alapján:

„A szerződés tárgyának és céljának a hatályba lépés előtti meghíúsításától való tartózkodás kötelezettsége

Az állam tartózkodni köteles azoktól a cselekményektől, amelyek meghíúsítanak a szerződés tárgyát és célját, midőn:

- a) megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás fenntartásával írta alá a szerződést, vagy cserélte ki a szerződést létrehozó okiratokat, mindaddig, amíg nem válik nyilvánvalóvá az a szándéka, hogy a szerződésnek nem válik részesévé, vagy

- b) kifejezte azt, hogy a szerződés reá nézve kötelező hatályát elismeri, mindaddig, amíg a szerződés hatályba nem lép, és feltéve, hogy e hatálybalépést indokolatlanul nem késleltetik.”

3 A Bécsi egyezmény 31. cikke így szól:

„Az értelmezés általános szabályai

1. A szerződést jóhiszeműen, kifejezéseinek szövegösszefüggésükben szokásos értelmé szerint, valamint tárgya és célja figyelembevételével kell értelmezni.

2. A szerződés értelmezése céljából a szerződésnek a bevezető részt és a mellékleteit is magában foglaló szövegén túl a szövegösszefüggésbe tartozónak kell tekinteni:

- a) bármely, a szerződéssel összefüggő olyan megállapodást, amely valamennyi részes fél között a szerződés megkötésével kapcsolatban jött létre;

- b) bármely okmányt, amelyet egy vagy több részes fél készített a szerződés megkötésével kapcsolatban, és amelyet a többi részes fél a szerződésre vonatkozó okmánynak ismer el.

3. A szövegösszefüggés mellett figyelembe kell venni:

- a) a részes felek között a szerződés értelmezésére vagy rendelkezéseinek alkalmazására vonatkozóan létrejött bármely utólagos megállapodást;
- b) a szerződés alkalmazása során utólag kialakult olyan gyakorlatot, amely a szerződés értelmezését illetően a részes felek megegyezését jelenti;
- c) a nemzetközi jognak a részes felek viszonyában alkalmazható bármely idevonatkozó szabályát.

4. Valamely kifejezésnek különleges értelmet kell adni, ha megállapítható, hogy a részes feleknek ez volt a szándékuk.”

A közösségi jog

- 4 Az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 248., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 74. o., a továbbiakban: költségvetési rendelet) 71. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Egy esedékessé váló követelés megállapítása olyan eljárás, amellyel a felhatalmazás vagy átruházott felhatalmazás által engedélyezésre jogosult tisztviselő:

- a) igazolja, hogy az adós tartozása fennáll [helyesen: ellenőrzi az adós tartozásának fennállását];

- b) meghatározza vagy ellenőrzi a tartozás tényét és összegét;

- c) ellenőrzi azon feltételeket, amelyek mellett a tartozás esedékes.

(2) A Bizottság számára rendelkezésre bocsátott saját forrásokat, és bármely nem vitatott, meghatározott összegű és esedékes követelést a számvitelért felelős tisztviselőnek szóló beszédési utalvány állapít meg, amelyet az adósnak megküldött terhelési értesítés követ – mindkét okmányt az engedélyezésre jogosult illetékes tisztviselő készíti el.”

- 5 A költségvetési rendelet 72. cikke (1) bekezdésének értelmében:

„(1) A behajtás engedélyezése olyan eljárás, amellyel az illetékes, felhatalmazás vagy átruházott felhatalmazás által engedélyezésre jogosult tisztviselő beszedési utalvány kiállításával utasítja a számvitelért felelős tisztviselőt, hogy szedje be azon esedékessé váló követelést, amelyet megállapított.”

- 6 A költségvetési rendelet 73. cikkének (1) bekezdése előírja:

„(1) A számvitelért felelős tisztviselő az engedélyezésre jogosult illetékes tisztviselő által szabályszerűen kiállított beszedési utalványok szerint jár el. Kellő körültekintéssel kell eljárnia annak biztosítására, hogy a Közösségek megkapják bevételeiket, és gondoskodnia kell a Közösségek jogainak védelméről.

A számvitelért felelős tisztviselő úgy szedi be az összegeket, hogy ellentételezi azon egyenértékű követelésekkel, amelyek a Közösségek oldalán az olyan adósokkal szemben állnak fenn, akiknek szintén vannak a Közösségekkel szemben nem vitatott, meghatározott összegű és esedékes követelései.”

- 7 Az 1605/2002 rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet (HL L 357., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 145. o.) 78. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) Az engedélyezésre jogosult tisztviselő a követelések megállapítása révén elismeri a Közösségek jogát az adóssal szemben, és megállapítja azon jogcímet, amely alapján az adós tartozásának kiegyenlítése követelhető.

(2) A beszédési utalvány azon műveletet jelenti, amellyel az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő utasítja a számvitelért felelős tisztviselőt a megállapított összeg beszédésére.”

8 A 2342/2002 rendelet 79. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A követelések megállapításához az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő biztosítja [helyesen: meggyőződik arról], hogy

- a) a követelés nem vitatott, és nem függ semmilyen feltételtől;
- b) a követelés pénzbeli, azaz pontosan meghatározott pénzösszegben kifejezett;
- c) követelés esedékes, azaz nem érvényes rá fizetési határidő;
- d) az adós adatai helyesek;
- e) a beszédésre váró összeget a megfelelő költségvetési tételhez könyvelték;
- f) a bizonylatok szabályszerűek; és
- g) a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét betartják. [...]”

9 A 2342/2002 rendelet 83. cikke a következőképpen szól:

„Az eljárás bármely pontján az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő és az adós értesítését követően a számvitelért felelős tisztviselő beszámítással szedi be a megállapított esedékessé váló követelés összegét, amennyiben az adós is rendelkezik olyan nem vitatott, határozott összegű, esedékes követeléssel a Közösségekkel szemben, amely egy kifizetési utalványban megállapított összeghez kapcsolódik.”

A jogvita előzményei

10 A jogvita előzményeit az Elsőfokú Bíróság ítéletének 7–44. pontja a következőképpen tartalmazza:

„7 Miután Nigéria fővárosa Lagos helyett Abuja lett, a Bizottság 1993-tól egy épületet bérelt külképviseletének, valamint ideiglenesen egyes tagállamok – köztük a Görög Köztársaság – képviseletének elhelyezésére. Az e tagállamokkal történt megegyezés (a továbbiakban: I. Abuja-projekt) keretében a Bizottság bizonyos irodákat albérletbe adott, és bizonyos szolgáltatásokat nyújtott a kérdéses képviseleteknek. A tagállamok megállapodtak a képviseleteikkel kapcsolatos költségek elosztásáról. A Görög Köztársaság hozzájárulása az összköltség 5,5%-ára rúgott. A Bizottság, mivel úgy ítélte meg, hogy a Görög Köztársaság ezirányú kötelezettségeinek nem tett eleget, 2004-ben beszámítással beszedte a megfelelő pénzüsszegeket (lásd az alábbi 44. pontot).

8 1994. április 18-án a Belga Királyság, a Dán Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, Írország, az Olasz Köztársaság, a Holland Királyság, a Portugál Köztársaság és a Bizottság (a továbbiakban: részes felek) az Európai Unióról szóló szerződés J.6. cikke (jelenleg, módosítást követően, EU 20. cikk) alapján megállapodást kötöttek (a továbbiakban: eredeti megállapodás) az abujai diplomáciai képviseleteik számára szolgáló, közös infrastruktúrát használó, közös nagykövetségi

épületegyüttes építésére (a továbbiakban: II. Abuja-projekt). Az eredeti megállapodás csatlakozási jegyzőkönyvvel egészült ki az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság csatlakozását követően.

- 9 Az eredeti megállapodás 1. cikke kimondja, hogy a tagállamok nagykövetségei és a Bizottság külképviselete egymástól különböző diplomáciai képviselvek, amelyek a diplomáciai kapcsolatokról Bécsben, 1961. április 18-án aláírt nemzetközi szerződés hatálya, a tagállamok esetében pedig a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény hatálya alá is tartoznak.

- 10 Az eredeti megállapodás 10. cikke kimondta, hogy a Bizottság a II. Abuja-projekt koordinátoraként a többi részes fél nevében is eljár.

- 11 Az eredeti megállapodás 11. cikke alapján a Bizottság felel a II. Abuja-projekt megvalósíthatóságával kapcsolatos építészeti tanulmányok végrehajtásáért, a kezdeti bekerülésköltség-becslés és a tervezés szakaszáért. E cikk előírja továbbá »az épület részletes tervéről, a bekerülési költségek elosztásáról és a [II. Abuja-] projekt befejezését követően a részt vevő valamennyi részes félre eső helyiségfenntartási költségekről« szoló kiegészítő megállapodás (a továbbiakban: kiegészítő megállapodás) megkötését. Végül a 11. cikk állandó igazgatótanácsot állít fel a II. Abuja-projekt koordinálására és ellenőrzésére; az igazgatótanács valamennyi részes fél képviselőjéből áll, és a Bizottság elnöke alatt működik. Az állandó igazgatótanács a Tanácsnál a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) keretében felállított, »igazgatási ügyek«-munkacsoport (a továbbiakban: a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportja) részére időszakonként jelentést tesz.

12 Az eredeti megállapodás 12. cikke így szól:

»A [II. Abuja-] projekt közvetlen finanszírozása a [kiegészítő megállapodás] 11. cikkben említett jóváhagyás[a] után a projekt egyes részes feleket illető részeinek megfelelő hozzájárulásokkal történik. A Bizottság hozzájárulása a megfelelő költségvetési tétel terhére történik.

Az előkészítő munkálatok ('1. szakasz') költségei a Bizottság költségvetésének a működéssel kapcsolatos forrásait terhelik. Ezek becsült összege 140 000 ECU. A [II. Abuja-] projekt befejezése után e költség megtérítése a részes feleknek a projektben fennálló részesedésük arányában fizetendő hozzájárulásaival történik.«

13 Az eredeti megállapodás 13. cikke kimondja:

»Valamennyi részes fél biztosítja, hogy a [kiegészítő megállapodás] jóváhagyás[a] után kifizeti a ráeső költségek teljes fedezését. A valamennyi részes fél által fizetendő összeg magában foglalja:

- a) a saját alapterület teljes bekerülési költségét és
- b) a bekerülési költségnek a közös és a nyilvános helyiségek alapján rá eső részét, amelyet arányosan, a saját alapterület és a nem közös helyiségek összes alapterülete közötti arány alapján kell kiszámolni.«

14 Az eredeti megállapodás 14. cikke úgy rendelkezik, hogy a Bizottság a részes államok jóváhagyásával és részvételével rendezi a harmadik személyekkel (szerződő felekkel) szemben fennálló tartozásokat.

15 Az eredeti megállapodás 15. cikke (1) bekezdésének rendelkezése szerint:

»Amennyiben valamely részes fél a [II. Abuja-] projektből való kilépés mellett dönt, és nem írja alá a 11. cikkben említett [kiegészítő megállapodást], a jelen megállapodás rendelkezéseit, beleértve a 12. és 13. cikkben foglalt pénzügyi kötelezettségeket, a kilépő részes félre nem lehet a továbbiakban alkalmazni.«

[...]

21 1995. december 27-én a Bizottság megkötötte a főszerződést. E szerződés a II. Abuja-projekt (4.4. és 4.5. cikk) alaptervére és későbbi szakaszára, valamint esetleges részletes tervekre (4.6. cikk) vonatkozott.

22 1996. szeptember 19-én a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportja jóváhagyta a részletes tervet.

23 1996. november 21-én a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportja felhívta a Bizottságot, hogy tegyen eseti intézkedést annak érdekében, hogy az építészek megkezdjék a részletes tervek kidolgozását. A munkacsoport jelezte, hogy az e szakaszra vonatkozó alakszerű szerződést a kiegészítő megállapodás véglegesítése

után kötik meg. Ezen az ülésen a Bizottság közölte a munkacsoporttal azt a költségösszeget, amelyet a II. Abuja-projekt előkészítésére 1996. november 15-ig előlegezett; ez körülbelül 2,8 millió euró volt.

- 24 1997. február 24-én ülésezett a munkacsoport, és úgy döntött, hogy a részletes tervek és a szerződési iratok kidolgozásához nem várja meg a kiegészítő megállapodás véglegesítését. Az ülés jegyzőkönyve az alábbi határozatokat tartalmazza:

»A munkacsoport felhívja a Bizottságot, hogy az építészekkel tegye meg a szükséges intézkedéseket a dokumentumok kidolgozására, és a projektekre vonatkozó megállapodás kikötései szerint előlegezze meg a munkálatokhoz szükséges pénzeszközöket. Korábbi esetekhez hasonlóan az ily módon a Bizottság által fizetett előlegeket a többi résztvevő [az eredeti megállapodásban] meghatározott eljárások szerint utólag köteles megtéríteni.«

- 25 Az ezt követő hónapokban több tagállam kilépett a II. Abuja-projektből. 1997. április 28-án a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportja megbízta a Bizottságot, hogy dolgozzon ki »kétoldalú megállapodást a projekttel kapcsolatban a Bizottság által a részes felek nevében eszközölt kiadásoknak a Dán Királyságra eső része megtérítésére«. Hasonló határozatot hoztak Írország 1997. szeptemberi, valamint a Portugál Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság kilépését követően.

[...]

- 27 1998. június 18-án a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportja megemlítette a Belga Királyságnak a II. Abuja-projektből való esetleges kilépését. Ennek az ülésnek a jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy az állandó igazgatótanács rögzítette, hogy a Belga Királyság kifizeti a költségeknek a részletes terv jóváhagyását követően megállapított rá eső részét.

- 28 1998. június 10-én a Bizottság [...] fizetési felszólítást intézett a Görög Köztársasághoz; ez az összeg megfelelt a projekt kezdeti szakaszában a Görög Köztársaságra jutó résznek, vagyis a teljes bekerülési költség 5,06%-ának. A fizetési határidőt a Bizottság 1998. december 31-ében állapította meg.
- 29 1998. december 9-én a kiegészítő megállapodást aláírta a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Francia Köztársaság, az Olasz Köztársaság, a Holland Királyság, az Osztrák Köztársaság és a Bizottság. A kiegészítő megállapodás 11. cikke előírja a projekt finanszírozására szolgáló alap létrehozását.
- 30 A kiegészítő megállapodás 14. cikke értelmében a megállapodás az aláírását követő második hónap első napjától ideiglenesen alkalmazandó, és azt a napot követő második hónap első napján lép hatályba, amelyen a tagállamok és a Bizottság kinyilvánítják, hogy a megállapodás megerősítése megtörtént.
- 31 1999. április 28-án a Bizottság ajánlati felhívást tett közzé az érintett tagállamok nagykövetségeinek, valamint a Közösség külképviseletének építésére (HL 1999. S 82.). A felhívásban szerepelt, hogy a Görög Köztársaság nagykövetségének területe 677 m² lesz.
- 32 1999. szeptember 3-án a Bizottság »megismételte« 1998. évi felhívását a KKBP igazgatási ügyek munkacsoportjánál annak érdekében, hogy a tagállamok térítsék meg részére azokat a pénzüsségeket, amelyeket a tanácsadóknak fizetett ki a részletes tervek elkészítésének szakaszában. A Bizottság jelezte, hogy egyes tagállamok már kifizették azt az összeget, amellyel tartoztak, mások azonban – köztük a Görög Köztársaság – nem térítették meg az 1998. december 31-i határidőig. A Bizottság hozzátette, hogy az érintett részes feleknek újabb fizetési felszólítást fog küldeni, amely egyrészt a részletes tervek bekerülési költségére, másrészt a Belga Királyság, a Spanyol Királyság és a Portugál Köztársaság kilépése miatti átalakítás költségeire vonatkozik.

- 33 1999. szeptember 20-án az állandó igazgatótanács az építővállalatok előválogatása végett ülést tartott. A Görög Köztársaság képviselője aláírta az ülés jegyzőkönyvét. Az építkezés folytatására vonatkozó ajánlati felhívást a Hivatalos Lap S 54., 2000. március 17-i számában tették közzé.
- 34 2000. február 17-i fizetési felszólításában a Bizottság a részletes tervekre vonatkozó ajánlattételi dokumentáció összeállításáért 168 716,94 euró megfizetését kérte a Görög Köztársaságtól.
- 35 2000. június 22-én az állandó igazgatótanács úgy határozott, hogy a projektre új megközelítést alkalmaz (a továbbiakban: szűkített II. Abuja-projekt), amelyet a Francia Köztársaság kilépése tett szükségessé. A szűkített II. Abuja-projekt többek között a közös épületek és a közös infrastruktúra megszüntetését, valamint az alapterület csökkentését írta elő. A Görög Köztársaságnak ezen az ülésen részt vevő képviselője – felettesei jóváhagyásától függően – kifejezte egyetértését a projekttel kapcsolatban. Június 29-én a Bizottság megküldte a Görög Köztársaságnak a 2000. június 22-i ülés jegyzőkönyvét, és felhívta a szűkített II. Abuja-projektre vonatkozó alakszerű válasz megadására.
- 36 2000. szeptember 5-én a Bizottság megismételte kérését a Görög Köztársaság képviselőinek. Egy újabb – 2000. szeptember 14-én kelt – emlékeztetőt követően a Bizottság 2000. szeptember 25-én távmásolatban levelet intézett a Görög Köztársasághoz, amelyben válaszadási határidőként 2000. szeptember 30-át jelölte meg, és közölte, hogy a Görög Köztársaság hallgatását a projektből való kilépésként fogja értelmezni. 2000. október 2-án a görög hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy nem tudnak választ adni a szűkített II. Abuja-projektre vonatkozólag. Ennek következményeként a Bizottság ugyanezen a napon azt válaszolta, hogy utasította az építészeket a szűkített II. Abuja-projektnek a Görög Köztársaság kizárásával történő átalakítására.
- 37 2002. január 28-i levelében a Bizottság a Görög Köztársaságnak [...] küldött terhelési értesítést, amely a II. Abuja-projekttel kapcsolatos építési költségekre vonatkozott. A Bizottság ezt követően visszavonta ezt a terhelési értesítést.

- 38 Miután a Görög Köztársaság felállította saját nagykövetségét Abujában, 2002. július 13-án elhagyta azokat a helyiségeket, amelyeket az I. Abuja-projekt keretében használt.
- 39 2002. október 11-i levelével a Bizottság alakszerűen közölte a Görög Köztársasággal az I. és a II. Abuja-projektre vonatkozó, ki nem egyenlített terhelési értesítéseket [...].
- 40 A felek közötti tárgyalásokat követően a Bizottság 2003. január 31-i levelével emlékeztette a Görög Köztársaságot arra, hogy nem fizette ki az I. és a II. Abuja-projektrel kapcsolatos tartozásait, és felszólította, hogy 2003 februárja előtt fizessen összesen 516 374,96 eurót és 12 684,89 USD-t. A Bizottság hozzátette, hogy amennyiben az esedékesség napjáig a kifizetés nem történik meg, a szóban forgó pénzüsszegeket bármilyen jogi úton beszedi.
- 41 Az ezt követő hónapokban a Görög Köztársaság és a Bizottság a fizetendő pénzüsszegek nagyságáról folytatott vitát.
- [...]
- 43 2004. február 16-án a Bizottság a Görög Köztársaságnak az I. és a II. Abuja-projektrel kapcsolatban még nem rendezett tartozásait ismertető levelet küldött e tagállamnak. [...]
- 44 2004. március 10-én a Bizottság a szárazföldi Görögország regionális operatív program keretében pénzt fizetett ki a Görög Köztársaságnak. 4 774 562,67 euró kifizetése [...] helyett azonban a Bizottság csupán 3 121 243,03 eurót fizetett ki. Ily módon a Bizottság beszámítással beszédte a Görög Köztársaság által ki nem egyenlített különbözet összegét, többek között az I. és a II. Abuja-projekt vonatkozásában fennálló 565 656,80 eurót [...].”

Az Elsőfokú Bíróság előtti kereset és a megtámadott ítélet

- 11 A Bíróság Hivatalához 2004. április 22-én benyújtott keresetlevelével a Görög Köztársaság keresetet indított a megtámadott aktus megsemmisítése iránti kérelem tárgyában.
- 12 A Bíróság 2004. június 8-i végzésével a Bíróság alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 51. és 54. cikkének módosításáról szóló, 2004. április 26-i 2004/407/EK, Euratom tanácsi határozat (HL L 132., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 5. kötet, 85. o.) 2. cikke alapján az ügy áttette az Elsőfokú Bírósághoz.
- 13 A megtámadott ítélettel az Elsőfokú Bíróság elutasította a Görög Köztársaság keresetét. Úgy ítélte meg, hogy e tagállam felelőssége mind az I. Abuja-projektre, mind a II. Abuja-projektre vonatkozó tartozások esetében fennáll, és hogy a beszámítással történő beszédéshez előírt feltételek a megtámadott aktus kibocsátásának időpontjában teljesültek.
- 14 Az Elsőfokú Bíróság, miután a megtámadott ítélet 74. pontjában elismerte a beszámítási aktus megsemmisítése iránti kereset elbírálására vonatkozó hatáskörét, az említett ítélet 84. pontjában a II. Abuja-projektrel kapcsolatban megjegyezte, hogy a Görög Köztársaság nem vitatja, hogy több mint hat éven keresztül a II. Abuja-projekt teljes jogú résztvevőjeként viselkedett. Megállapította különösen, hogy a Görög Köztársaság a kiegészítő megállapodás 1998. december 9-i aláírását követően még majdnem két évig részt vett a projektben. Az Elsőfokú Bíróság szerint így a Görög Köztársaság magatartásával azt érzékeltette a többi részes féllel, hogy továbbra is részt vesz a II. Abuja-projektben.
- 15 Az Elsőfokú Bíróság az említett 84. pontban ebből arra következtetett, hogy e tagállam kötelezettségeinek vizsgálata nem korlátozódhat az eredeti és a kiegészítő megállapodásra, hanem figyelembe kell vennie azokat a várákosásokat is, amelyeket magatartásával e tagállam a partnereiben keltett.

- 16 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 85–87. pontjában emlékeztetett arra, hogy a jóhiszeműség elve a nemzetközi szokásjognak az Európai Közösségre és a többi részes félre nézve kötelező szabálya, amelyet a Bécsi egyezmény 18. cikke kodifikált, és amely a nemzetközi közjogban a bizalomvédelem elvének szükségszerű velejárója.
- 17 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően ugyanezen ítélet 88. pontjában megállapította, hogy mivel a Görög Köztársaság aláírta és megerősítette az eredeti megállapodást, a II. Abuja-projekt egyik résztvevője volt, amely részesi minőség a résztvevők közötti együttműködés és szolidaritás tekintetében bizonyos megnövekedett kötelezettségekkel jár.
- 18 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően a megtámadott ítélet 92. pontjában megjegyezte, hogy a projekt kezdeti tervezési szakaszát követően a részes felek úgy döntöttek, hogy a projektet folytatják, és állják az épület részletes tervével kapcsolatos költségeket, mielőtt a kiegészítő megállapodást elkészül. Különösen az 1997. február 24-i ülésen, amelyen részt vett a Görög Köztársaság két képviselője, felhatalmazták a Bizottságot, hogy az építészekkel tegye meg a szükséges intézkedéseket a részletes tervek kidolgozására, anélkül hogy megvárná a kiegészítő megállapodást.
- 19 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság ugyanezen ítélet 93. pontjában megállapította, hogy a részes felek azáltal, hogy túlhaladtak a projekt bevezető szakaszán, szükségszerűen hallgatólagos megállapodást kötöttek annak a megvalósítására. Az említett 93. pontban az Elsőfokú Bíróság jelezte, hogy azáltal, hogy a részes felek az eredeti megállapodásban előírt előleg utólagos megtérítésére utaltak, valójában annak 12. cikkére utaltak, amelynek értelmében a projekt megvalósulása esetén a részes feleknek meg kell téríteniük az előkészítő munkálatoknak a Bizottság által előlegezett költségeit. Hozzátette, hogy mivel a részes felek az 1997. február 24-i ülésen úgy döntöttek, hogy a projektet megvalósítják, már nem léphettek ki a projektből szabadon, a bevezető és a későbbi költségek rájuk eső részének megtérítése nélkül.

- 20 Az említett ítélet 95. pontjában az Elsőfokú Bíróság megjegyezte, hogy 1998. december 9-én a Görög Köztársaság és a projektből ki nem lépő többi fél aláírta a kiegészítő megállapodást, és hogy az ezt követő hónapokban a Görög Köztársaság a projekt teljes jogú résztvevőjeként viselkedett, és csupán 2000 nyarán mutatott fenntartást részvételének folytatását illetően.
- 21 Ebből az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 96. pontjában arra következtetett, hogy bár a Görög Köztársaságnak joga volt a projektből kilépni, nem léphetett ki – különös tekintettel a kötelezettségvállalásainak a kezdeti szakasz óta bekövetkezett változására, valamint a kiegészítő megállapodás megerősítésének elmaradása ellenére – anélkül, hogy felelne a II. Abuja-projektben való részvételével kapcsolatos költségekért.
- 22 Ugyanezen ítélet 97. pontjában az Elsőfokú Bíróság megjegyezte, hogy a Görög Köztársaságnak a jóhiszemű eljárásra vonatkozó kötelezettségét erősítette az a tény, hogy aláírta és megerősítette az eredeti megállapodást, továbbá hogy 1994. április 18. és 2000. szeptember 30. között a projekt „rész vevő fele” volt.
- 23 Az Elsőfokú Bíróság az említett ítélet 98. pontjában annak megjegyzésével folytatta, hogy ha a Görög Köztársaság úgy vélte volna, hogy semmilyen pénzügyi felelősséggel nem tartozik a kiegészítő megállapodás megerősítése előtt, ellent kellett volna mondania az 1998. június 10-i és a 2000. február 17-i fizetési felszólításoknak, amelyeket a Bizottság küldött részére a II. Abuja-projektre vonatkozólag. Az Elsőfokú Bíróság ugyanezen 98. pontban hozzátette, hogy a Görög Köztársaság soha nem közölte a projektből való kilépésre vagy a kiegészítő megállapodás meg nem erősítésére vonatkozó szándékát, több tagállam kilépése és emiatt a projektben fennálló részesedése módosulása ellenére sem.

- 24 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 99. pontjában ebből arra következtetett, hogy a Görög Köztársaság a projekt teljes jogú résztvevőjeként viselkedett és így partnereiben azt az érzést keltette, hogy bízhatnak abban, hogy teljesíteni fogja a projekttel kapcsolatos pénzügyi kötelezettségeit.
- 25 Az Elsőfokú Bíróság az említett ítélet 100. pontjában hozzátette, hogy e tagállam kötelezettségei az eredeti megállapodás szövegéből és különösen annak 15. cikkének (1) bekezdéséből is következnek.
- 26 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 101. pontjában megjegyezte, hogy a kiegészítő megállapodás annak 14. cikke értelmében az aláírását követő második hónap első napjától, vagyis 1999. február 1-től ideiglenesen alkalmazandó az említett tagállamban, amely ideiglenes alkalmazást nem kérdőjelezheti meg a Görög Köztársaság általi megerősítés elmaradása.
- 27 Ezen indokok összességére tekintettel az Elsőfokú Bíróság az említett ítélet 103. pontjában úgy határozott, hogy a Görög Köztársaság a II. Abuja-projektben való részvételéhez kapcsolódó összes költségért felelősséggel tartozik.
- 28 Ezenfelül mint megalapozatlant elutasította azon jogalapot, miszerint a szóban forgó követelések az alkalmazandó rendeletek értelmében vitatottak és nem esedékesek, és úgy döntött tehát, hogy a beszámítással történő beszédéshez előírt feltételek a megtámadott aktus kibocsátásának időpontjában teljesültek.
- 29 Ezen okok összességére tekintettel az Elsőfokú Bíróság elutasította a Görög Köztársaság keresetét.

A felek Bíróság előtti kérelmei

30 A fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;
- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

31 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

- nyilvánítsa a fellebbezést elfogadhatatlannak;
- másodlagosan a fellebbezést – mint nyilvánvalóan alaptalant – utasítsa el;
- a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

32 Fellebbezésének alátámasztására a Görög Köztársaság két jogalapra hivatkozik.

33 Az első jogalap szerint az Elsőfokú Bíróság az eredeti megállapodás 12., 13. és 15. cikkének, valamint a jóhiszeműség elvének és a bizalomvédelem elvének az értelmezése és alkalmazása során tévesen alkalmazta a jogot.

34 A második jogalappal a Görög Köztársaság azzal érvel, hogy téves az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása, miszerint a részes felek 1997. február 24-én, vagyis a kiegészítő megállapodás aláírása előtt hallgatólagosan megállapodást kötöttek, amely alapján már nem léphettek ki a projektből szabadon, a költségek rájuk eső részének megtérítése nélkül.

A fellebbezés elfogadhatóságáról

35 A Bizottság szerint a Görög Köztársaság fellebbezése elfogadhatatlan annyiban, amennyiben az nem tartalmaz a Bíróság alapokmánya 58. cikkében felsorolt egyetlen indokot sem, mivel a hivatkozott jogalapok kizárólag a közösségi jog részét nem képező megállapodások értelmezésére vonatkoznak.

36 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az Elsőfokú Bíróság hatáskörrel rendelkezik az EK 230. cikkben említett keresetek elbírálására azok kivételével, amelyekre az említett alapokmány szerint a Bíróságnak van hatásköre. Az e rendelkezés alapján az Elsőfokú Bíróság által hozott határozatok ellen – kizárólag jogkérdésekben – ugyanezen alapokmányban meghatározott feltételek és korlátozások mellett fellebbezés nyújtható be a Bírósághoz.

37 A jelen ügyben az Elsőfokú Bírósághoz az EK 230. cikk alkalmazásában kérelmet nyújtottak be azon, a költségvetési rendelet 73. cikkének (1) bekezdése és a 2342/2002 rendelet alapján elfogadott megtámadott aktus megsemmisítése iránt, amellyel

a Bizottság beszámítással beszédte azon pénzüsszeget, amellyel a Görög Köztársaság tartozott, és amely, jóllehet a közös kül- és biztonságpolitikát érintik, a közösségi költségvetésbe tartozik.

- 38 A megtámadott ítélet megsemmisítését kérvén a fellebbező kifogásolja az említett ítéletet annyiban, amennyiben az elutasította ezen aktus megsemmisítése iránti kérelmét, amelynek a jogi alapját közösségi rendeletek alkotják.
- 39 Magukkal a jogalapok terjedelmével kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a Görög Köztársaság vitatja az Elsőfokú Bíróság által azon egyetlen joglapra adott válaszként végzett jogi értelmezést, amellyel a Görög Köztársaság az Elsőfokú Bírósághoz fordult, és amelyet többek között a II. Abuja-projektire vonatkozó pénzügyi kötelezettségeinek a téves elemzésére alapított.
- 40 A Bíróság alapokmányának 58. cikkével, amely alapján a Bíróság előtti fellebbezésben az Elsőfokú Bíróság hatáskörének hiányára, a fellebbező érdekeit hátrányosan befolyásoló eljárási szabálytalanságra, valamint a közösségi jognak az Elsőfokú Bíróság általi megsértésére alapított jogalapokra lehet hivatkozni, nem ellentétes, hogy az Elsőfokú Bíróság ítéletének megsemmisítése iránti kérelem indokolása érdekében hivatkozott azon jogalapok, amelyekkel vitatják a Görög Köztársaság 2342/2002 rendelet 78. cikkének értelmében vett adósi minőségét, olyan jogi aktusok hatályának a vizsgálatához vezetnek, amelyek – mint a jelen ítélet 33. és 34. pontjában említett két megállapodás – önmagukban nem képezhetik az Elsőfokú Bíróság előtti kereset tárgyát.
- 41 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a megtámadott aktus megalapozottságának a vizsgálata, különösen magának a tartozásnak a fennállására, valamint azon feltételekre vonatkozóan, amelyeknek meg kell felelnie ahhoz, hogy lehetséges legyen a beszámítás, szükségszerűen magában foglalja az említett jogi aktusok értelmezését anélkül, hogy egy ilyen elemzés bármiféle ellenük irányuló kereset megindításához vezetne.

42 Továbbá a Bizottság azzal érvel, hogy a hivatkozott jogalapok hatástalan jellege miatt a fellebbezés elfogadhatatlan. A Bizottság így azt állítja, hogy ha az említett jogalapoknak helyt kell adni, azok megalapozottsága ekkor sem vezethet a megtámadott ítélet megsemmisítéséhez, mivel a fellebbezésben nem vitattak más olyan indokokat, amelyekre az említett ítélet rendelkező része érvényesen hivatkozik.

43 Mivel ezen érvelés nem a fellebbezés elfogadhatóságára, hanem annak megalapozottságára vonatkozik, még megalapozottsága esetén sem vezethet a fellebbezés elfogadhatatlanságához.

44 Következésképpen a jelen fellebbezést elfogadhatónak kell nyilvánítani.

Az ügy érdeméről

A felek érvei

45 A Görög Köztársaság szerint először is az Elsőfokú Bíróságnak figyelembe kellett volna vennie, hogy a II. Abuja-projektben részt vevő tagállamok kötelezettségeit az eredeti megállapodás és a kiegészítő megállapodás rendelkezései határozzák meg, és nem az egyes tagállamok magatartása.

- 46 A tagállamok kötelezettségeit csak a megállapodások releváns rendelkezései alapján lehet meghatározni. A tagállam jóhiszeműség elvének fényében vizsgált magatartását nem lehet tehát figyelembe venni a Görög Köztársaság II. Abuja-projekt keretében kezdetektől fennálló kötelezettségeinek meghatározása érdekében, mivel ez az elv nem vezethet olyan kötelezettségek előírásához, amelyeket e tagállam szerződésben nem vállalt.
- 47 E tekintetben a Görög Köztársaság azzal érvel, hogy az Elsőfokú Bíróságnak az eredeti megállapodás szövegére kellett volna korlátoznia vizsgálatát, és a kiegészítő megállapodás megerősítésének elmaradása miatt meg kellett volna állapítania az őt terhelő pénzügyi kötelezettség hiányát.
- 48 E tagállam szerint ugyanis az eredeti megállapodás 12. és 13. cikkének megfelelően a résztvevő államoknak a II. Abuja-projekthez való pénzügyi hozzájárulásra vonatkozó kötelezettsége a kiegészítő megállapodás jóváhagyása után keletkezett, így az említett jóváhagyás, amely valamely állam arra vonatkozó egyfajta elismerése, hogy a nemzetközi szerződés reá nézve kötelező hatállyal bír, a Bécsi egyezmény alapján egyenértékű többek között a megerősítési, elfogadási és csatlakozási okmányokkal. Az említett jóváhagyás ezért olyan feltétel, amelytől az eredeti megállapodásban előírt pénzügyi kötelezettségek keletkezése függ.
- 49 Továbbá, amint az említett egyezmény 16. cikkéből is kitűnik, az említett jogi okmányok megállapítják, hogy valamely állam a szerződést magára nézve többek között a többi szerződő állammal való közlésének vagy a letéteményesnél történő letétbe helyezésének az időpontjában kötelező hatályúnak ismeri el. A Görög Köztársaság tehát azzal érvel, hogy a kiegészítő megállapodásnak az ezen aktus alkalmazására vonatkozó 14. cikke egyértelműen megkülönbözteti annak aláírását, amelynek hatásai az ideiglenes alkalmazásra korlátozottak, a hatályba lépésétől, amelyet a megerősítésének a felek általi kinyilvánítása vált ki. Márpedig a Görög Köztársaság, bár aláírta a kiegészítő megállapodást, és kezdetben rész vett a II. Abuja-projekt megvalósítására irányuló munkálatokban, az említett megállapodást soha nem erősítette meg.

- 50 A Görög Köztársaság szerint ebből az következik tehát, hogy az eredeti megállapodás – az ugyanezen megállapodás 15. cikkével együttesen értelmezett – 12. és 13. cikkében meghatározott egyedi feltételek rá vonatkozóan nem teljesültek, mivel a jóhiszeműség elve nem lehet ellentétes a megállapodás e rendelkezéseivel.
- 51 A Görög Köztársaság másodszor azzal érvel, hogy téves az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása, miszerint a részes felek 1997. február 24-én hallgatólagos megállapodást kötöttek, mivel e megállapodást nem erősítette meg a kiegészítő megállapodásnak megfelelő rendelkezés.
- 52 A Bizottság először azzal érvel, hogy állandó szabály szerint valamely szerződő állam pénzügyi felelősséget vállal, ha viselkedése sérti a jóhiszeműség elvét, és a partnerei számára sérelmet okoz.
- 53 Hozzáteszi, hogy valamely tagállam a nemzetközi partnereivel fennálló kapcsolataiban nem hagyhatja figyelmen kívül a jog általános elveit, amelyeket maga is elismer a belső jogában, és hangsúlyozza, hogy a görög belső jog mind a magánjog, mind a közjog területén elismeri a jóhiszeműség elvét.
- 54 Ebből következik, hogy a Görög Köztársaság pénzügyi kötelezettségeinek az értékelése céljából az Elsőfokú Bíróság helyesen vette figyelembe annak partnereivel fennálló kapcsolatait, és hogy helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a jóhiszeműség elvének alkalmazása kötelezi e tagállamot a vitatott költségek megtérítésére az 1994–2000. évek alatt tanúsított változatlan magatartása alapján.

- 55 Másodszer a Bizottság azzal érvel, hogy egy megállapodás attól az időponttól áll fenn, amikor a felek kifejezték hivatalos beleegyezésüket. Ezért az Elsőfokú Bíróság azon, 1997. február 24-i ülés beszámolójából, amelyen a Görög Köztársaság is részt vett, helyesen következtetett az említett ülésen részt vevő tagállamok számára jogokat és kötelezettségeket keletkeztető megállapodás fennállására.

A Bíróság álláspontja

- 56 A tagállamok által a II. Abuja-projekt végrehajtásának keretében teljesítendő pénzügyi kötelezettségeket először az eredeti megállapodás és a kiegészítő megállapodás tartalmára és hatályára tekintettel kell meghatározni.
- 57 Emlékeztetni kell arra, hogy az Elsőfokú Bíróság távolról sem nem zárta ki az említett pénzügyi kötelezettségeknek ezt a megközelítését, hanem azt közvetlenül fenntartotta a megtámadott ítéletben, különösen az említett ítélet 100. és azt követő pontjaiban végzett elemzés által, és tette ezt az eredeti megállapodás és a kiegészítő megállapodás értelmezését követően.
- 58 E tekintetben bizonyos – amint az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 88. pontjában is megjegyezte –, hogy 1994. április 18-án a Görög Köztársaság aláírta az eredeti megállapodást, és azt meg is erősítette, ily módon több más tagállammal együtt a II. Abuja-projekt egyik résztvevője lett, amely projekt célja a nagykövetségeket és a bizottsági külképviseletet magában foglaló épületegyüttes „közös érdektől vezérelt” megépítése volt.
- 59 Ezenkívül bizonyos továbbá az is – amint az Elsőfokú Bíróság az említett ítélet 95. pontjában is megjegyezte –, hogy a Görög Köztársaság 1998. december 9-én aláírta a kiegészítő megállapodást, miközben ekkorra már léptek ki tagállamok a II. Abuja-projektből megtérítve az említett projekt megvalósításának adott állapotában rájuk eső

költségeket, amely kiegészítő megállapodás megkötését előírta az eredeti megállapodás, amint ez ezen utóbbi 11. cikkéből kitűnik.

- 60 Továbbá az eredeti megállapodás 15. cikke (1) bekezdésének általa végzett értelmezésével az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg – amint a megtámadott ítélet 100. pontjából kitűnik –, hogy ha a részes felek egyike úgy döntene, hogy a kiegészítő megállapodás aláírását követően kilép a II. Abuja-projektből, az eredeti megállapodás szövege, beleértve a 12. és 13. cikkben előírt pénzügyi kötelezettségeket, számára változatlanul fennáll.
- 61 Ezenkívül a kiegészítő megállapodás 14. cikkének alkalmazásában, még ha az említett megállapodás hatályba lépését azt a napot követő második hónap első napjában határozzák is meg, amelyen a tagállamok és a Bizottság kinyilvánítják, hogy a megállapodást jóváhagyták, az az aláírását követő második hónap első napjától ideiglenesen alkalmazandó. Így a kiegészítő megállapodás aláírásával a Görög Köztársaság – ahogy az Elsőfokú Bíróság is megállapította – szükségszerűen elfogadta ezen ideiglenes alkalmazást és következésképpen a II. Abuja-projektből bármely jóváhagyást megelőzően történő kilépéshez kapcsolódó következményeket.
- 62 Ahogy a főtanácsnok az indítványának 67. és 73. pontjában jelzi, az eredeti megállapodás 15. cikkének (1) bekezdéséből és a kiegészítő megállapodás 14. cikkéből ugyanis kitűnik, hogy a részt vevő tagállamok és a Bizottság különös jelentőséget szándékoztak tulajdonítani még a kiegészítő megállapodás aláírásának és annak ideiglenes alkalmazásának is, különösen a II. Abuja-projekt résztvevői esetleges kilépésének hátterében, függetlenül annak jóváhagyásától.

- 63 Bár a Görög Köztársaság továbbra is szabadon kiléphetett e projektből, mivel nem hagyta jóvá a kiegészítő megállapodást, nem tagadhatta meg a II. Abuja-projektben a kilépéséig tartó részvételéhez kapcsolódó pénzügyi következmények teljesítését, mivel e kötelezettségek a kötelezettségvállalásainak alakulása tekintetében már a kezdettől fogva meg voltak határozva.
- 64 Továbbá az Elsőfokú Bíróság az így a Görög Köztársaságot terhelő és a megállapodásokból származó kötelezettség alátámasztása érdekében hivatkozhatott az általános nemzetközi jog részét képező jóhiszeműség szokásjogi elvére (a C-308/06. sz., Intertanko és társai ügyben 2008. június 3-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-4057. o.] 52. pontja).
- 65 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság független értékelésen keresztül megjegyezte, hogy a Görög Köztársaság semmiféle fenntartással nem élt a II. Abuja-projektben 1994. április 18. és 2000. szeptember 30. közötti részvételére vonatkozóan, miközben kötelezettségvállalásai jelentősen megváltoztak azáltal, hogy számos tagállam kilépett az említett projektből, és hogy különösen nem kifogásolta a Bizottság által küldött fizetési felszólításokat, így partnerei bízhatnak abban, hogy teljesíteni fogja a II. Abuja-projektrel kapcsolatos pénzügyi kötelezettségeit.
- 66 A fentiekből az következik, hogy az Elsőfokú Bíróság az eredeti megállapodás és a kiegészítő megállapodás hatályának az értelmezéséből helyesen következtetett arra, hogy a Görög Köztársaság, bár nem erősített meg az említett kiegészítő megállapodást, köteles megtéríteni a II. Abuja-projektben való részvételével kapcsolatos költségeket, mivel ráadásul partnerei bízhattak abban, hogy teljesíteni fogja a pénzügyi kötelezettségeit.
- 67 Végül az 1997. február 24-i ülés során kötött hallgatóságos megállapodás fennállására vonatkozó panaszok nem kérdőjelezhetik meg a megtámadott ítélet rendelkező részét,

mert a tárgyhoz nem tartozó indokolás ellen irányulnak, mivel az ítélet említett rendelkező részét igazolják a Görög Köztársaság által hiábavalóan kifogásolt, fent hivatkozott indokok.

- 68 Ennek következtében és anélkül, hogy a Bizottságnak a jelen ítélet 42. pontjában említett érvelésére válaszolni kellene, a jelen fellebbezést el kell utasítani.

A költségekről

- 69 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 118. cikke értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Görög Köztársaságot, mivel peresztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.**
- 2) A Görög Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások